

Pregled volilnih programov političnih strank z vidika ekonomske demokracije

Kot vemo je delež pozornosti javnosti in politike glede pomena in družbene vloge, ki jo ima ekonomska demokracija v Sloveniji manjša, kot je le-ta v številnih drugih evropskih državah. Zato si pred prihajajočimi državnoborskimi volitvami velja pogledati volilne programe vodilnih političnih strank glede razvoja področja delavskega (so)upravljanja, združništva, socialnega podjetništva, udeležbe delavcev pri dobičku in socialne ekonomije.

<p>SDS¹ /</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program ne vsebuje tovrstnih opredelitev. 	<p>Gibanje Svoboda²</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvedli bodo stimulatívno obdavčitev prejemkov v obliki delnic oz. deležev, opcij na delnice oz. deleže ter udeležbo zaposlenih v dobičku podjetij z namenom spodbujanja delavskega lastništva, razvoja podjetništva in krepitev kapitalskih trgov. • Sprejeli bodo zakonsko podlago, ki bo omogočila gradnjo stanovanj preko stanovanjskih zadrug.
<p>SD³</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napovedujejo nov zagon delavskega soupravljanja • Razvoj združništva in spodbujanje socialne ekonomije: vzpostavitev finančnih mehanizmov za spodbujanje socialnega podjetništva; pri kapitalskih naložbah države in pri izvajanju javnih storitev spodbujanje za združno organiziranost, kjer je to smiselno glede na ekonomske, finančne in razvojne učinke; spodbude za združniško organiziranost zaposlenih pri nakupu podjetij, tudi v primerih, ko upokojitev lastnikov grozi obstoju podjetja; preučitev postopnega preoblikovanje Mladinske knjige v založniško zadrugo. • v ospredje gospodarskega razvoja postavili razvoj ekonomske demokracije in združništva kot 	<p>Levica⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprejem zakona o udeležbi delavcev v lastništvu, ki bo omogočal združno organizirane delavske prevzeme matičnih družb. • V novem stanovanjskem zakonu bodo predlagali registracijo stanovanjskih zadrug kot neprofitnih stanovanjskih organizacij in jim omogočili dostop do različnih ugodnosti. • Prizadevali si bodo za krepitev vseh oblik ekonomske demokracije: delavsko soupravljanje, delavske zadruge in udeležba delavcev in delavk pri dobičku. • Sprejeli bodo strategijo za ekonomsko demokracijo • Sprejem novele Zakona o Slovenskem državnem holdingu: Polovico članov nadzornega sveta SDH bodo sestavljali predstavniki in predstavnice delavcev in delavk, ki

¹ <https://www.sds.si/program-dz-2022>

² https://gibanjesvoboda.si/wp-content/uploads/2022/03/SVOBODA_volilni-program.pdf

³ https://socialnidemokrati.si/wp-content/uploads/2022/02/sd_drugace_2022.pdf

⁴ <https://www.levica.si/wp-content/uploads/2022/03/levica-program-2022-online.pdf>

<p>odgovor na brezobzirni korporativni kapitalizem</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekonomska demokracija kot odgovor na družbeno neenakost, ki ga generira obstoječi kapitalistični sistem. • Oblikovanje soglasja socialnih partnerjev za uzakonitev sodobnega modela udeležbe delavcev pri dobičku. • Pregled dejavnosti in sektorjev, v katerih bi bilo ekonomsko smiselno ter finančno in razvojno vzdržno spodbuditi razvoj združništva v skladu s sodobnimi združnimi principi (vzpostavitev združne banke, vzpostavitev sistema združne zavarovalnice, preoblikovanje podjetij v zadrage). • Sprejem zakona o delavskih odkupih in vzpostavitev finančnega mehanizma za spodbujanje delavskega lastništva. • Vzpostavitev finančnega mehanizma za spodbujanje socialnega podjetništva. 	<p>jih bo imenoval državni zbor na predlog skupnega sveta delavcev kapitalsko povezanih družb pod okriljem SDH ter reprezentativnih sindikalnih central.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustanovitev sklada za finančno in izobraževalno podpiranje sodelovanja delavcev in delavk pri upravljanju, delavskih zadrug, udeležbe delavcev in delavk pri dobičku ter administrativno podporo pri delavskih odkupih in prestrukturiranju podjetij • Ureditev zakonske podlage za združno organizacijo prevajalcev in prevajalk, dostavljalcev in dostavljalk hrane, taksistov in taksistk ter drugih prekarnih delavcev in delavk, ki jih delo prek platform sili v hudo medsebojno konkurenco in odvisnost od kapitala. Z zadrugami bodo okrepili njihovo kolektivno pogajalsko moč na trgu in omejili socialni damping.
<p>NSi⁵ /</p>	<p>/</p>
<p>LMS⁶ /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ustanovitev stanovanjskih zadrug po vzoru tujih uspešnih oblik dostopa do stanovanj ter spodbujanje drugih inovativnih pristopov za reševanje stanovanjske problematike.
<p>SAB⁷ /</p>	<p>/</p>
<p>DeSUS⁸</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Normativno bodo povečali pravice delavcev pri soupravljanju v podjetjih in pri udeležbi na dobičku.
<p>SNS⁹ /</p>	<p>/</p>
<p>Povežimo Slovenijo¹⁰ /</p>	<p>/</p>
<p>Naša dežela¹¹ /</p>	<p>/</p>

⁵ <https://nsi.si/wp-content/uploads/2021/11/programNSi-2022-2026-predlog.pdf>

⁶ <https://www.strankalms.si/wp-content/uploads/2021/11/LMS-program-2022-2026-dokument.pdf>

⁷ https://sab.si/wp-content/uploads/2022/02/SAB_voilni-program-2022-NAREDIMO-KAR-JE-TREBA.pdf

⁸ https://desus.si/program_stranke/

⁹ <https://sns.si/program/>

¹⁰ <https://povezimoslovenijo.si/sub/700/povezimo-slovenijo>

¹¹ <https://nasadezela.si/program/>

